

GLAS

Včeraj so v Kranju postavili že drugi del spomenika NOB
(Foto: F. Perdan)

Ob 20-letnici revolucije v Ljubljani

Z vseh strani bo zažarelo

PEVSKI ZBORI PO VSEJ SLOVENIJI SE VADIJO ZA SKUPEN NASTOP
— ALI BO KONCERT RTV POMAGAL DOMAČI OLIMPIJI ALI AKADE-
MIKU IZ SOFIJE?

Ves Tivoli se te dni spreminja in pripravlja za veliko prireditev, ki bo tam 21. julija. Za to glavno proslavo Slovenije v počastitev 20-letnice revolucije se pripravlja vsa Ljubljana, a z njim pravzaprav vsa Slovenija. Zlasti se povsod pripravlja pevski zbori, ki bodo takrat nastopili s skupnim programom. Iz več tisoč grl bo zadela mogočna pesem: »Le vklj, le vklj uboga gmajna...« in druge pesmi, ki so zrasle med ljudstvom v dolgih letih težkega življenja in ljudske revolucije.

Najprej, kot predvideva program, bodo tisti večer fanfare oznenile začetek te velike proslave. Po govoru in petju pa bo začela splošna zabava. Ognjemeti pripravljajo z ljubljanskima gradu, z nebodičnikom, v Tivoliju in celo s posebnega helikoptera. Z vseh strani bo zažarelo.

V zabavnem programu seveda ni moč predvideti, da bi 150 tisoč ljudi lahko dobilo prostor in raz-

vdrilo v samem Tivoliju.

Vsa Ljubljana bo na razpolago obiskovalcem, jih skušata pogostiti in razvedriti. Vsa gostišča in javni lokali, gledališče in kinematografi se pripravljajo na to prireditve s posebnimi programi. Celotno lutkovno gledališče na Resljevi cesti bo o polnoči tisti večer uprizorilo »Volka in štiri kožičke«, ki jih je posebej pripravilo. Z igrico »Babica« pa bodo mesto

pili v raznih krajevih mesta, zlasti ob odmorih med drugimi prireditvami.

Največje plesnišče bo v Tivoliju, kjer se bo lahko vso noč vrtelo več tisoč parov. Tam bo nekak mladinski center proslave. Na tamkajšnjem športnem igrišču bo tisti večer važna mednarodna košarkarska tekma med domačim Olympiom in Akademikom iz Sofije. Med tekmo bo igral orkester latinske glasbe RTV Ljubljana, komu v zmago, to se ne ve.

Poleg Tivolija bo Ljubljana imela še pet posebnih zabavišč, kjer bodo vso noč igrali plesni orkestri, kjer bodo urejena plesnišča, kulturni program, potrebnost orkestra itd. Eno takih zabavišč bo na Napoleonovem trgu. V okviru tega zabavišča bo v bližnjih Križankah Opera izvajala nekatero najbolj znane arje iz »Prodane neveste«. V orkestru pa bodo sodelovali godbeniki ljubljanske in mariborske opere.

Vsestranska izbirna razvedrilna od leta 1942. leta — tako je pripravljeno matere Zupan Marije zapisal Januz Zupan — je 20 partizanov ubralo pot na Kupljenski. Gazili so globok smeg in se tresli od mraza. S kočatih smrek se je vsipal smeg na izmučene partizane. Po večdnevi hoji so kom-

PASJI LAJEŽ V MRZLI NOCI

Po hudi bitki v Dražgošču, januarju 1942. leta — tako je pripravljeno matere Zupan Marije zapisal Januz Zupan — je 20 partizanov ubralo pot na Kupljenski. Gazili so globok smeg in se tresli od mraza. S kočatih smrek se je vsipal smeg na izmučene partizane. Po večdnevi hoji so kom-

no prišli do prvih hiš. Bilo je po noči. Psi so zalazali v mrzlo noč, da se je slišalo pod Babbi zob pa tja dol do doline. Oče pri Primočevih se je prebudi. Strelil je, da so partizani. Brž je vstal in jim hitro odpiral. V krajem hlevu jim je pripravljen ležišče. Mati, ki je takrat prvih videla partizane, pa jim je pekla in kuhal. Naslednji dan so partizani počivali, distili puške in prevozovali ravnin. Na večer so dobro spošteli nadaljevali pot proti Slammiku. Po Pokljuni pa so ravno takrat hajkali Nemci. Zato so se partizani umaknili nazaj čez Savo in na Kupljenski. Tu pa jih niso upali več sprejeti, ker so bili izdani. Zato so jim Primočevi oče in drugi vaščani dali s seboj veliko kruha in mesa iz dimnika.

GREGA S. TELICKI
Kebel Tonček je po pripravovanju svojega očeta zapisal zanimivo

(Nadnevanje na 4. str.)

Seja Sveta za industrijo, obrt in delo
ObLO Škofja Loka

Škofjeloški vodovod ne zadošča potrebam

SKOFJA LOKA, 11. julija — Včeraj popoldne je bila tu seja sveta za industrijo, obrt in delo, na kateri so govorili o škofjeloškem Kamunalnem podjetju. Pregledali so letno poročilo o gospodarjenju podjetja v letu 1960 in se posebej zadržali še na problemih škofjeloškega vodovoda; načelnik odseka za gospodarstvo pa je člane sveta seznanil tudi s svojimi ugotovitvami o poslovanju podjetja v prvem troimeščku letosnjega leta.

V Kamunalnem podjetju imajo predlagati, da bi po možnosti, ulti- sedaj 11 ekonomskih enot, vsaka izmed njih skrbila za eno dejavnost, s katero se ukvarja to podjetje. Člani sveta so pregledali poslovanje vsake posamezne ekono- mskih enot in na radu njihovega poslovanja izredki tudi nekatere pripombe. Kamunalno podjetje se na primer ukvarja z gradbeno dejavnostjo, ki ji primača precej dohodka, člani sveta pa so menili, da ob tem nikakor ne bi smeli zamernjati tistih opravil, ki jim ne primačajo toliko dohodka, sa po njihova osnovna dejavnost na primer: vodovod, kanalizacija, elektrika itd. Ugotovljeno je tudi bilo, da odvajanje smeti v Skofji Loki ni dobro urejeno, prav tako pa ni najboljše čiščenje mestnih ulic. Zato so člani sveta

predlagali, da bi po možnosti, ulti- sedaj 11 ekonomskih enot, vsaka izmed njih skrbila za eno dejavnost, s katero se ukvarja to podjetje. Člani sveta so pregledali poslovanje vsake posamezne ekono- mskih enot in na radu njihovega poslovanja izredki tudi nekatere pripombe. Kamunalno podjetje se na primer ukvarja z gradbeno dejavnostjo, ki ji primača precej dohodka, člani sveta pa so menili, da ob tem nikakor ne bi smeli zamernjati tistih opravil, ki jim ne primačajo toliko dohodka, sa po njihova osnovna dejavnost na primer: vodovod, kanalizacija, elektrika itd. Ugotovljeno je tudi bilo, da odvajanje smeti v Skofji Loki ni dobro urejeno, prav tako pa ni najboljše čiščenje mestnih ulic. Zato so člani sveta

predlagali, da bi po možnosti, ulti- sedaj 11 ekonomskih enot, vsaka izmed njih skrbila za eno dejavnost, s katero se ukvarja to podjetje. Člani sveta so pregledali poslovanje vsake posamezne ekono- mskih enot in na radu njihovega poslovanja izredki tudi nekatere pripombe. Kamunalno podjetje se na primer ukvarja z gradbeno dejavnostjo, ki ji primača precej dohodka, člani sveta pa so menili, da ob tem nikakor ne bi smeli zamernjati tistih opravil, ki jim ne primačajo toliko dohodka, sa po njihova osnovna dejavnost na primer: vodovod, kanalizacija, elektrika itd. Ugotovljeno je tudi bilo, da odvajanje smeti v Skofji Loki ni dobro urejeno, prav tako pa ni najboljše čiščenje mestnih ulic. Zato so člani sveta

Površnost

Ze dvakrat so se sestali člani dobijo, ali pa dobijo prepozno, gra- divo o zadevah, ki so na dnevnem rednu in se ne morejo pripraviti, opredeliti za stališča itd. Cesto pa je tudi gradivo tako formalno, statistično zbrane, da tudi tolke živilke in tabele ne prikažejo bistvene probleme. To je del krvode, da so potem odborniki na sejah brez pri- bomb, češ zakaj bi hodili na sejo, razpravljali in glasovali, kar potem na občini vseeno naredijo po svoje. Ta pripomba je seveda pretrena. Rodila pa se je iz nekaterih resničnih napak, ko je bil občinski aparat prisiljen (ali pa tudi ne) ne- kaj skriviti in potem odbornikom tega niso niti pojasnili, zakaj in kako.

Pri pripombe, da so za to stanje delno krive tudi sindikalne organizacije. Otre so dale predloge kandidatov (za zborove proizvajalcev), a nikjer od izvoljenih članov ne zahtevajo poročila, ne zahtevajo da se nekaj odporči, če ne opravljajo svoje dolnosti itd. Zelo se je izboljšalo delo teh organov v zadnjem času v škofjeloški občini. Ob reorganiza- ciji ozivoma z družitojo z Zelezniški so izvolili nove organe in izbrali samo še tiste odbornike, ki so pokazali za to določeno odgovornost. Prav podobno izboljšanje je nastalo po reorganizaciji v razvojni občini.

Sedaj so tako imenovane parlamentarne počutnice in ne bi bilo prav zaostrevati stvari. Toda na jesen bodo morale politične organi- zacije po občinah pomagati, da se odstranijo vse slabosti, ki ovirajo delo samoupravnih organov, kateri pri tem niso doopravna nobena povr- nost.

K. M.

KROPARSKA RAZGLEDNICA: Domačini bi za poletno sezono vsekakor lahko bolj poskrbeli za urejnost tega znanega turističnega kraja na Gorenjskem

Sekcija za ureditev prostorov SZDL

KRANJ — Na zadnji seji krajevne organizacije SZDL Cirč, Hu-

je, Planina, so razpravljali o pro- blemu prostorov za Socialistično zvezo. Zelenili so se, da bi te pro- store labko pridobili z nadzidavo- garže. Naučev gradnje bi radi iz- vedli v prostovoljnem delom, od državljanov samih pa bi si radi za- gotovili finančna sredstva. Da bi za to delo zainteresirali in prido- bili za sodelovanje čim širši krog ljudi, so sklenili, da formirajo sek- cijo za reševanje tega problema. Razen tega so omenili tudi sekci- jo za poširitev klubskega življenja, omenili pa so tudi uredniški odbor za izdajo svojega časopisa, ki ga bodo začeli v kratkem izdajati.

GOSPODARSKE VESTI

Rekorden obisk v Postojnski jami — V prvi polovici letosnjega leta si je ogledalo Postojnsko jamo nad 98.600 ljudi, od tega skoraj 36.000 inozemskih turistov. Zdaj, v začetku turistične sezone, si ogleda jamo vsak dan nad 2000 turistov.

Blagovna izmenjava Jugoslavija - Čehoslovaška — V Pragi je zaključila delo jugoslovansko - češkoslovaška komisija za blagovno izmenjavo med obeima državama. Protokol, ki so ga podpisali, določa sporazum o letošnji blagovni izmenjavi.

Carinski tečaj v Braziliji — V maju 1961 je bil dvignjen carinski tečaj carinskega dolarja od Cruz, 222,50 na 244,47. S tem 10 odstotnim dvignjem se bo povečala carina in druge uvozne dajatve.

Nova ladja za Poljsko — V splitskih ladjevnicih so dogradili še eno novo ladjo iz posebne serije ladij, ki jih gradijo za poljsko trgovske mornarice. Nova tovorna ladja ima med drugim velika skladališča s hladilnimi napravami, njena nosilnost pa je 13.000 ton.

Turistična cesta ob Donavi — V naslednjih dneh bodo dogradili turistično cesto ob Donavi in sicer skozi znanost.

Djerdapsko solesko. Cesta je dolga 38 km, speljati pa so jo morali skozi tri predore, med katerimi je eden dolg 150 m.

Uvozne omejitve v Iranu — Prepovedan je uvoz vsega luksuznega blaga od whiskyja do avtomobilov. Tako bo letno prihranljeno pri uvozu 50 milijonov dolarjev.

Nova cesta Višegrad-Ustiprača — 6. julija so izročili prometu 28 km dolgo cesto Višegrad-Ustiprača, ki je odsek nove ceste Beograd-Dubrovnik.

Izkoriščanje mineralne vode pri Tetovu — V bližini Tetova so odkrili več izvirov kislake vode. Po analizi strokovnjakov je voda podobna mineralni vodi iz Rogaške Slatine. Ker vrelovec do sedaj še niso izkorisčali, se je občinski odbor Tetovo odločil, da bo zgradil pri Baniju moderno letovišče. Z delom so že začeli.

Raziskave v Bronzanem Majdanu — V bližini vasi Slavička pri Bronzanem Majdanu so začeli z raziskovanjem barita. Prvi rezultati kažejo, da so v Majdanu velike zaloge barita; laboratorijske raziskave pa so potrdile, da je zelo dobre kakovosti.

DODRŽA

ZAPRT

»MLADINA«, TEDNIK ZA MLADE IN ZA VSE, KI SO V SRCU MLADI, OBJAVLJA V NAJNOVEJŠI ŠTEVILKI MED DRUGIM REPORTAZO »INTERNACIONALA V PEČEVJU NAD SAVO«, TURISTIČNO KULTURNO KOZERIJO »ROKOVNJSKI ROCK AND ROLL«, IRENA PA ODGOVARJA NA VPRASANJE »SVA PRAV STORILA?« — IZZID VELIKEGA DVOJNEGA NAGRADNEGA NATEČAJA! — CENA 20 DIN, NAROCITE SE PREKO UPRAVE, P. P. 36/I, LJUBLJANA

»EMKA« LJUBLJANA
GLASILO CK LMS
»MLADINA«

MALI OGLASI

PRODAM

Prodam čoln -Kanu- primeren za nedeljske izlete in športno udejstvovanje. Naslov v oglašnem oddelku 2759

Prodam 24 basno klavirsko harmoniko. Bistrica 19, Duplje 2767

Prodam motorno kolo znamke »Galeb« 150 cm s prevozanimi 9.500 km in z vetrobranom. Zabnica 55 2768

Prodam 9 mesecev brejo kravo. Vopovlje 16, Cerknje 2769

Radio -Philips- v brezhibnem stanju na 3 valovne dolžine počeni prodam. Naslov v oglašnem oddelku 2770

Italijanski kombiniran otroški voziček prodam. Ogled vsak dan od 9. do 15. ure. Pirc Angela, Jenkova 4, Kranj 2771

Stanovanje ugodno prodam (soba, kabinet, kuhinja) prazno v jeseni, vprašati pod »tako« na oglašnem oddelku 2772

Prodam 6 puškov starih po 6 tednov in 2 plemenskih svinji težki ki po 60 kg. Praprotina polica 23 2773

Prodam 10 AZ panjev in 50 kranjčev s čebolami. Umik Slavko, pekarja Senčur 2774

Prodam kopalno peč s pipom, podstavkom in tušem. Marčun Marija, Vodopivčeva 7, Kranj 2775

Opel Olympia tip 1939 prodam za 210.00 din. Naslov v oglašnem oddelku 2776

Prodam 350 kom. dvorezne strene opeke »Leskovac«. Tenetise 6 2777

Prodam nov molzni stroj nemške znamke »Miele«. Krščnik Vinko, Poljane nad Skofjo Loko 2789

Prodam kredence. C. Kokrščeka odreda 9 b, Kranj 2790

KUPIM

Kupim dobro ohranjeno samsko ali zakensko spalnico iz trdega lesa sestojec iz dvodelne omare in postelje. Plačam s čekom. Naslov v oglašnem oddelku 2778

Kupim novo ali malo rabljeno moško kolo Puse California. Plačam takoj. Jerala Jože, Hraše 44. Smlednik 2788

OSTALO

Sprejemem ključavniciškega vajanca ali priučenega ključavniciarja. Markič Franc, Ključavniciar, Gasilska 1, Kranj 2761

Našla sem zdravstveno izkaznico na ime Bajželj Valentijn. Zg. Besnica 16 2779

Upokojenka išče sobo v Kranju ali bližnjem okolju. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu ali pazila otroke. Naslov v oglašnem oddelku 2780

Registrske tablice S 547 od morja sem izgubil v Dupljah. Prosim proti nagradi vrniti v trgovino Duplje 2781

Rozeta Jopic sem izgubila 9. julija od Police do Duplje. Poštene najditev presem naj mi jo proti nagradi vrne. Naslov v oglašnem oddelku 2782

Opremljeno sobo za 2 osebi oddam takoj za 3 mesece. Naslov v oglašnem oddelku. Stražnika 32 2783

Razpisna komisija Zveznega centra za instruktorje tekstilne stroke v Kranju razpisuje prosto delovno mesto

administrativnega referenta

Pogoji: srednja strokovna izobrazba po možnosti z znanjem angleščine ali nemščine, z nekaj letno prakso. Plača po Pravilniku o sistematizaciji. Reflektanti naj se javijo ustno ali pisorno upravi Zveznega centra, Kranj c. Staneta Zagarija 33. Nastop službe takoj.

Upravni odbor Gozdarsko kmetijske zadruge za Selško dolino, CESNJICA-p. Zeleznički

RAZPISUJE DELOVNO MESTO

šefa komerciale

Pogoji: fakultetna izobrazba, ekonomist ali gozdar, srednja šola, ekonomist ali gozdar s prakso, visoko-kvalificiranim delavcem lesne stroke z večletno prakso v komercialni službi lesne stroke.

Ponudbice s kratkim opisom dosedanjega službovanja in življenjepisom pošljite na naslov.

Rok prijave je do 30. julija 1961.

Ceprav vreme ni bilo najboljše, je bilo pretekelo nedeljo popoldne v Ribnem precej živahno. Na ravnici pod Ribensko goro v bližini Domu oddila je namreč tamkajšnje Turistično-društvo priredilo tradicionalno praznovanje gorenjskih delavcev. Prireditve so se Gorenje, pa tudi drugi, udeležili precej številno. Za razvedrilo vsem so poskrbeli godba na pihala iz Lesc, blejska folklorna skupina in Veseli planšarji.

PRAUDNICA SUCI

M. J. Vokle

VPRASANJE: Bili ste 6 mesecev pri vojakih, vendar so vas zaradi bolezni odpustili. Naknadno ste bili zopet potrjeni za dosluženje vojaškega roka. Imate stiri otroke in ženo, ki ni v službi. Zanima vas, če vam pripada podpora in v kakšni višini? Na koga naj se obrnete?

ODGOVOR: Družinski član hranilev, ki služijo vojaški rok imajo pravico do denarne podpore

POROCILLO

o izrebanju strelk 13. kola JL dne 10. julija 1961 v Novem mestu

Srečke s končnicami

	zo zadele	din
70	800	
50	800	
820	3.000	
5430	20.000	
31580	60.000	
66260	80.000	
76300	40.000	
71	800	
561	5.000	
611	3.000	
34371	80.800	
43651	100.000	
85541	40.000	
96781	100.000	
216944	800.000	
02	800	
72	2.000	
92	800	
2952	20.000	
18062	40.000	
44082	40.000	
3	400	
15243	40.400	
76943	60.400	
102953	1.000.400	
137533	800.400	
24	800	
44	1.000	
54	1.000	
314	3.000	
38484	40.000	
43104	60.000	
58174	100.000	
55	800	
10215	60.000	
516	5.000	
646	3.000	
01066	40.000	
26156	80.000	
44406	100.000	
70596	60.000	
77916	60.000	
246516	505.000	
67	1.000	
14297	40.000	
14467	61.000	
30337	40.000	
46947	30.000	
69177	100.000	
73357	300.000	
256397	500.000	
38	800	
048	10.000	
2588	20.000	
01158	80.000	
15648	200.000	
74238	60.800	
238588	2.000.000	
9	400	
28929	66.400	
55979	40.400	
68609	60.400	
536859	4.000.400	

re in do zdravstvenega varstva.

Finančna sredstva za denarno podporo in zdravstveno varstvo gredu iz občinskega proračuna. Pravico do denarne podpore in zdravstvenega varstva imajo člani družine, ki je njen edini hranilec v obvezni vojaški službi, če ne zmožni za pridobivanje in nimajo dovolj sredstev za preživljanje. Za družinske člane hranilec se stejejo člani ožje družine (zakonec, otroci, starši, prastarsi, bratje in sestre). Hranitelj je moral do vpklica k vojakom živeti z družinskimi člani v skupnem gospodinjstvu in jih preživljati s svojo plačjo, zaslužkom ali dohodkom. Pravica podpore se prizna, če ni v družini drugih za pridobivanje zmožnih članov, ki so po zakonu dolžni skrbeti in preživljati družinske člane. Zakon steje, da hranilevi družinski člani nimajo dovolj sredstev za preživljanje, če dohodek od kmetijstva ne presegne 10.000 dinarjev letno na družinskega člena ali če kakšen drug reden dohodek ne presegne 4.000 dinarjev mesečno na družinskega člena.

Družinski članovi znaša mesečno najmanj 1.200 dinarjev, največ pa 7.500 dinarjev. Odvisna je od tege, ali je bil hranitelj pred vpklicom v delovnem razmerju ali ne, dalje od vrste in skupnega zneska dohodkov ter od tega, kolikor družinskih članov hranitelj izpolnjuje pogoje za pravico do denarne podpore.

Zahtevo za priznanje pravice vloži hranilec družinski član pri upravnem, za socialno varstvo pristojočem organu občine, v ka-

teri ima stalno prebivališče. Odločbo o zahtevi izda pristojni organ za socialno varstvo, ki določi tudi višino podpore.

M. A. Srednja vas VPRASANJE: Kupili ste pekač z garancijo do enega leta. Pekač se je v tej dobi pokvaril. Sprašujete, kje naj ga daste popraviti, ker ga v večini podjetij niso hoteli sprejeti v popravilo?

ODGOVOR: Vsako podjetje ni dolžno popraviti vašega pekača. Zato ga boste oddali v popravilo v podjetju, ki je s strani tovarne pooblaščeno, da popravlja okvare. Ce je podjetje iz samega garancijskega lista ni razvidno, se pozanjamje v podjetju, kjer ste paček kupili, katero podjetje je dolžno, da izvrši popravilo. V skrajnem primeru se obrnite na tovarno.

Trdno je, da hranilevi družinski člani nimajo dovolj sredstev za preživljanje, če dohodek od kmetijstva ne presegne 10.000 dinarjev letno na družinskega člena. D. S. je bil obsojen na tri mesece zapora, pogojno za dobro treh let.

TRI TATVINE V DVEH MESECIH

Pred sodiščem se je zagovarjal tudi F. R., in sicer kar za več tat-

vin. 7. februarja letos je v nekem stanovanju v Kranju vzel ročno uro, vredno približno 6 tisoč dinarjev. 27. marca letos je v nekem stanovanju v Kranju vzel žepno urino v briški aparat, vse v vrednosti približno 6300 dinarjev. 23. marca je prav tako v nekem stanovanju v Kranju izmaknil sukni v približni vrednosti 5000 dinarjev.

Za vse omenjene tatvine, ki jih je obdelovalo tudi priznal, ga je sodišče upoštevajoč, da je bil že zaradi takega kaznivega dejanja predkazovan, obsodilo na eno leto zapora.

Male zgodbe iz velikih dni

(nadeljevanje s 1. strani)

EKSPLIZIJA V ZUPNIŠČU

Pred zanimiv je bil tudi opis Specke Purkat o dogodku junija 1944 na Bohinjski Beli. Sestavila ga je po pripravljanju zavojne svetle noči. Držni fantje so se blizali župnišču, plazje se skozi Klemencovo žito. Pred miniranjem je tovarniški Egon obvestil sosedje, da so odprli okna in se pripravili. Egon in Adam sta se priplazila do župnišča. Začrpal je ključ, razstrelivo je bilo hitro nameščeno in Egon ter Adam sta začela vrvici. Umik... nestрпно pričakovanje. Nemaden blist, tresk, tresk in grmenje. Toda eksplodiralo je samo enkrat, delo bi bilo s tem opravljeno le na pol. Treba je bilo nazaj, na še nevarnejšo pot, ker so se takoj po prvem gromu že prizigale spletne na komaj sto metrov oddaljeni nemški postojanki. Vrnili se Adam in Egon, Delo ni bilo lahko.

BODICE

Folklorna skupina iz Zemuna v Kranju

Danes najprej za uvod ena iz mojega življenja, ki pa bo lahko marsikom v korist. Eden izmed mojih kolegov, trgovec je po poklicu, jo že z uspehom uporablja.

Da je moja Marjana stroga z menoj, mi lahko verjamete. In da jo jaz rad tudi v jutrišnjih urah priklovoratim domov, vam nerad zaupam. Zaradi tega sem imel z Marjanjo že precej štipirov. Ce sem tako potibem in bos prilezel v sobo, me je slišala. Nekoč pa se mi je zgodilo, da sem prisel praktočno nešliščni domov. Stopil sem v spalnico in — Marjane nikajer! Mejezi, jaz pa s takim strahom stopil v spalnico! — Takrat mi je bila v glavo odlična ideja. Marjana ima protezo v utih in preden leže, jo da v kozarec vode v kopalnico. Zato je v zadnjem času moja prva pot v poznih nočnih urah v kopalnico: če ni zol v kozarju pripojem domov, ce pa so

Skrb za strokovno knjižničarstvo

V kranjski občini je preko 80 strokovnih knjižnic z dragoceno knjižničarsko literaturo, ki pa ni potreben delovnih kolektivov. Zato se je Osebna knjižnica odločila, da bo vse te pomembnejši vosti uredila in prizgojila potreben knjižničarski kader. Vzpostavljeni s tem bo ustvarjala tudi centralni knjižničarski katalog, ki bo med drugim omogočal izposajenje knjižnega gradiva med knjižničarskimi samimi. Za opravljanje teh nalog se je poslovno skupino knjižničarskih instrukturjev. Z nekaterimi tovornami in ustavnovami so bili že letos sklenjeni dogovori o tovornem sodelovanju.

Občasne razstave v Prešernovi hiši

Kranj — V Prešernovi hiši v Kranju se je zvrstilo od leta 1955 do junija letos 241 razstav. Razstave s področja zgodovinskih strok ter s področja sodobnega in preteklega umetnostnega ustvarjanja so vzbudile veliko zanimanje. Ogledalo si jih je 632.078 obiskovalcev, od katerih je bila dobro polovica mladine. Oblik je tudi v republiškem merilu več kot zadovoljiv in vse kaže, da so razstave te vrste postale v Kranju resnična kulturna potreba. Ce bo muzeju uspešno nabaviti magnetofon, bo vsako pomembnejšo predstavitev spremljal program z licenčno literarno in glasbeno oznanjko dobe, v kateri so razstavljeni dela nastala. Kakor hitro bo to tehnično izvedljivo, bodo razstavljena dela občirneje komentirali z dodanim besedilom.

Koncertno življenje tudi izven mesta

Koncertna poslovničica, ki deluje v okviru kranjske Glasbene skrbi za razvoj koncertnega življenja. V ta namen prireja in organizira koncerte v okviru danih finančnih možnosti. V letosnjih koncertnih sezoni je organizirala 10 koncertov.

Koncertna poslovničica pa namreva v prihodnje organizirati koncerte po možnosti po vsej krajini, torej povsed tam, kjer so to ustrezne dvoranе. Da pa bi ta koncertna dejavnost lahko zagotovila vse vrste glasbene dejavnosti, bi morale imeti vse ustrezne dvorane v komuni tudi uskrezeni koncertni klavir.

Razstava Marjana Dovjaka

V teh dneh razstavlja v Prešernovi hiši v Kranju svoja dela akademski slikar Marjan Dovjak. Razstava, ki je ob teh poletnih dneh kar dobro obiskana, tvori blizu štirideset del, med njimi je največ olj. temper. risb s kredo in načepljek. Razstava, ki bo odprta do 12. julija, je plod ustvarjanja zadnjih let.

JAZ NISSEM ROJEN ZA GLEDALCA. — Jaz nissem rojen za gledalca.

Charles McCormac 42

je poskrila pod slavnato streho na krmi, z Donom pa sva ves čas sklonjena čez rob opazovala obalo in se trudila, da bi odkrila znake civilizacije ob skrajtu džungle in nežni modrini gora za njo. Javanci so naju brez besed opazovali.

Okoli petih popoldne je krmar spremenil emer in obrnil v kampongo, kjer so skoraj vse kolibe na visokih kolih metale dolge sence. Toda v ta kampongo, ki je bil do danes nekaj od obale je posadka pričela živalno živoborštvo. Krmar je vzliknil in ostro obrnil krmilo, da smo z vso naglico zapluli proti odprtemu morju.

—Kaj se dogaja? — sem zagordnil.

Naj javanski vodil je s palcem pokazal proti obali, rekoč: —Japonci!

Radovalen sem bil, kako je to ugodovil, kaj naj sem še tako napeto bujil v obalo, ki se je izgubljival v mraku, nikjer nisem opazil znaka življenja. Morda je vodil prav zavoljo tega, ker na obali ni bilo nobenega domačina, sklepal, da so Japonci v vasi.

Pogledal sem Dona, ki se je na drugi strani čolna sklanjal nizko nad vodo. Poslednji sončni žarki so mu obsevali počno čelo.

—Prokleti nerodno, Mac! — je rekel.

Mož pri krmilu ni spremenil smeri, dokler nismo bili daleč zunaj na morju. Čez čas sem lahko videl črto, za katere se mi je dozdevalo, da je pristanišče in v njem zasidrane velike ladje. Vprašal sem Rogerja, kakšen kraj je to.

—Tijamap! — je odsekano rekel.

Nedaleč od vhoda v pristanišče smo pristali na majhnejši otok. Posadka je iz malega kamponga prinesla riž in ribe. Noč smo prespali zraven čolna in še pred zoro odpluli dalje. Ko je vzilo sonce, smo bili že tako daleč na odprtem morju, da nismo videli več kopnega. Ta dan je bil zadnji, kar smo jih prebili v ribiškem čolnu.

Priči mraku smo zapluli k obali in, ploveč počasni proti vzhodu, jadrili le nekaj izven črite, kjer so se lomili valovi. Naša posadka pa je napeto streljala na obalo, strmeč za dogovorjenimi znamjenji. Z Donom sva bolščaka skupaj z njimi, a videla nisva ni-

Zivahno klubsko življenje

Olševki — Z ustanovitvijo kluba v osnovni šoli se je kulturno življenje vaščanov povsem spremnilo. Zlasti ob nedeljah je v klubu zelo živahno. Ob televizoru se zbirajo tudi starejši vaščani in ne samo mladini. V sosednjih sobah pa so organizirali plesne veje.

Pripravili so že program predavanj za izobraževanje odraslih v sezoni 1961-62.

Na sporedu 33 filmov

Preteklo nedeljo se je v veliki -Palaci športov- v Moski pričel II moskovski filmski festival. Briskone je festival eden največjih na svetu, saj se ga udeležuje 50 dežel. Motto festivalu je letos: «Za humanizem filmske umetnosti, za prijateljstvo in mir med narodi». Festivala se udeležuje več kot 700 gostov, filmskih zvezdnikov, filmskih teoretičev in časnikov. V dneh festivala, trajal bo do 23. julija, se bo zvrstilo 33 umetniških filmov.

Moskovski festival pa ni le zanimiv zaradi kvalitete predvajanih del, temveč tudi, ker bodo na njem umetniki razpravljali o odgovornosti umetnika pred časom in zaradi številnih filmov starih ruskih filmskih mojstrov, ki jih bodo predvajali med časom festivala. Jugoslavijo zastopa na

festivalu film »Nebeski obred«. Pričakujejo, da bo najboljši film na festivalu Cuharjevo »Cisto nebo«. Film bodo predvajali 17. julija.

Cetrtič: Jaques Tati

Jaques Tati pripravlja svoj četrti film. Po treh dognanih filmskih umetnikov s gospodom Hulotom v masovnih vlogah, tako lahko zares veliko pričakujemo od njegove četrti verzije! Klub temu, da se pripravlja Tati na svoj film zelo skrivnostno, se je izvedelo, da kani film posneti v hrvih.

BB v novem filmu

Režiser dveh zanimivih filmov, ki smo jih videli tudi pri nas (Ljubimca in Dvigalo za morše), Louis Malle, pripravlja nov film z tokrat sicer za francoske pojme že malce »zastarelo«. Brigitte Bardot in pa z zanimivim italijanskim umetnikom Marcellom Mastroiannijem.

Cuhraj odlikovan?

Režiser in scenarist sljajnega sovjetskega filma »Balada o vojaku«, ki smo ga videli tudi pri nas, Cuhraj in Jezov, sta kakor poročajo, kandidata za Leninov nagrado. To priznanje podeljujejo v Sovjeti zvezci vsako leto najboljšim umetnikom na posameznih področjih umetniškega smovanja.

Drobne skrivnosti filmskih zvezd

Nek hollywoodski novinar je v svoji veliki radovednosti hotel spoznati navade, ki jih imajo ameriški filmski zvezdniki in jih skrbno cuvajo pred javnostjo. Po teh primerih spoznamo, da so v teh svojih navadah podobni vsem preprostim ljudem. Prinašamo vam nekaj primerov:

HENRY FONDA porabi mnogo prostega časa za konstruiranje malih lesenskih ludij in letal.

JOANNE WOODWARD se najbolj boji tistih ljudi, ki se pri prvem srečanju obnašajo proti njej kot stari znajci.

PAUL NEWMAN je eden redkih hollywoodskih igralcev, ki ne pije, zato pa veliko kadi in to raje cigare kot pa cigarete.

AUDREY HEPBURN, ki jo poznamo kot sicer dobro igralko, se po vedno popolnoma zmede na sceni, če ve, da jo opazuje kdo, ki ne spada v ekipo, ali pa ga načne ne pozna.

KIRK DOUGLAS nikdar ne obiskuje športnih prireditvev. To vprašanje razlagata z odgovorom: —Jaz nisem rojen za gledalca.

JAMES STEWARD vedno odleva, dvigniti slušalko, če ga kliče nekaj, ki se mu prej še ni javil.

RUTH ROMAN često uporablja besede, ki jim ne ve pravega pomena.

AUDIE MURPHY vsak večer s svojim avtom prevozi v hitri vožnji po nekaj sto kilometrov. Pravilno, da brez tega ne more epati.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 38

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Ženo in hčer dam poklicati k ograji. Zadnjič se pogovarjam z njima. Žena mi pove, da sta bili brez težav sprejeti v transport. Oddahnili sem si, ko sem slišal to vest, kakor tudi, da se je na posredovanje moje žene prijavilo tudi večje število drugih prostovoljno za delo. Potem vrževa esesovec in jaz pakete čez ograjo, cesar straža na srečo ni opazila.

Pri edhodu svojih dragih niti objeti ne morem, samo z roko si pomigamo v slovo...

In res se je zgodilo vse tako, kot sem želel. Oba transporta sta zapustila koncentracijsko taborišče Auschwitz in z njima moja draga žena in hčerka. Ceprav ne vem, kaj jima prinese bodočnost, mi je vendar mnogo laže pri srcu. Vsaj neposredna nevarnost jima ne grozi, kakor tu. Na delovnem mestu pa bosta morda imeli malo sreče in pričakali bosta osvoboditev. Saj vsa znamenja nedvomno kažejo, da bo vojne kmalu konec. Tretjemu rajhu se že kopije grob. Kdor ni več tutkaj, ima pač dovolj vzroka z zaupanjem zreti v bodočnost. Moja lastna usoda pa je slej ko prej brezupna. Zavest, da sem vsaj svoji rodbini prihranil smrt na »Grimadi«, me tolazi, da laže, da skoro mirno lahko mislim na bližajoči se konec. Z voljo se prisilim k stvarnosti. Nočem, da me prevzameta strah in obup. Mirno moram zreti koncu »Posebne komande« v oči.

Res je, s svojim življenjem bom plačal prostovoljno prijava k »Posebni komandi«, res je pa tudi, da se imam tej svoji prijavi zahvaliti, da sem rešil življenje ženi in hčerki in to mi je v utehu. Brez »Posebne komande« bi tega ne bil nikoli dosegel.

Jesen je, konec septembra 1944.

Sever brije z že zasneženih vrhov Beskidov. Stresa bodočo žico in bičia plamene koncentracijskih dimnikov. Vrane — edine ptice v teh krajinah — krakajo nad pustim poljem. Kot raztrgane cunje prinaša veter kosmične dima do mene in z njim strašni duh po pečenem človeškem mesu in požganih laseh, na katerega sem se v teh treh mesecih in pol že privadol.

Dnevi bež v mrtvilenem brezdelju, noči v nemirnem polnusu. Popolnoma otrpel sem v svoji notranjosti. Samota je pekel.

Cele dneve leži nad Auschwitz-Birkenau mrtvaški mir. Slabo znamenje. Ta tišina utegne biti le nastavek za nove krvave ukrepe.

Dvanajsta »Posebna komanda« ima za seboj tri mesece in pol, pred seboj le še dva tedna...

Toda še prej likvidirajo taborišče C, veliko taborišče žensk, iz katerega sem komaj rešil ženo in otroke.

Nikoli ne bom pozabil dneva, ko so se pred krematorijem pojavili prvi tovornjaki s svojim ubogim človeškim bremenom. In prvi kamionom so sledili novi in vedno novi, neskončna veriga. Zenske so že gole. Pred podzemeljskim vhodom v plinsko celico jih razloži ter v gručah gonijo v celico. Vsaka od njih se zaveda, da jo čaka smrt s plinom. Toda štirimeseca, trpljenja polna doba v taborišču je tako razdrobila telesne in duševne moči, da nimajo v sebi nobenega odpora več še braniti svoje življenje. Samo utrujene soše!

Brez odpora, brez ugovora se dajo gnati v plinsko celico. Brez ugovora čakajo na konec. V njihovem življenu jim je ostal samo še en cilj: smrt. In vendar bi bil raje, mnogo raje poslušal obupan jok in kričanje kot gledal to brezbrizno otopelost — tako do smrti žalostno, to tako do skrajnosti strto človečanstvo.

»Posebna komanda« čaka zdaj, da se izpolni njena usoda. Dneve, tedne, mesece smo imeli čas pripravljati se na trenutek. Pa nas kljub temu davi groza, ko pomislimo na trenutek usmrtnitve. Vsako sekundo smo pripravljeni na to, da nas pridejo iskat esesovski krvniki.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

skozi odprtino, za nama se je zagnila zavesa in v svetlobi oljenke je sedel beli tuan v pravljilni volilni.

10. poglavje

Bil je majhen mož; čokat, temnih las in ožgan od sonca. Na sebi je imel zelenkasto khaki srajce in kratke hlače ter opance. Za njim je bil v votlini radijski sprejemnik in oddajnik, zraven pa stojalo za puške in brzostrelke.

»Podzdravljen!« je rekel z globokim avstralskim glasom. »Radoveden sem že bil, kakšni piči fratioj te edki.«

Štrelja sva vanj, prevzeta od nerazumljive plasti. Bil je prvi član naših oboroženih sil, ki sva videla do petih mesecih. »Hej, prijatelj,« je zamrmljal Don.

Custva so me preplavila. Najraje bi ga zgrabil za ramena in rjavel, rjovel, rjovel, rjovel, toda vse, kar sem zmagal, je bilo to, da sem streljal vanj bedasto z načel odprtimi ustmi.

»Od kod sta prišli?« Njegov glas je bil globok, a hkrati vlijeden in pomirjevan.

»Singapur!« sem zamrmljal.

»Za božjo voljo, do tam!«

Kar na lepem sem mi v clatu

